

KOLLÉGIUM

S Z A K M A I - M Ó D S Z E R T A N I , I N F O R M Á C I Ó S F O L Y Ó I R A T

Kiadja a Kollégiumi Szövetség

Alapította a Kollégiumokért Sajtóalapítvány

A TARTALOMBÓL:

**Kistelepüléseken tanítók
VI. Országos Találkozója**

**Kitüntetett kollégiumi
pedagógusok**

**Arany János
program Szolnokon**

**Tapasztalatcsere a
minőségbiztosítás jegyében**

XI. évfolyam 2001. augusztus

8

**KÖZGAZDASÁGI ÉS
MEZŐGAZDASÁGI
KÖZÉPISKOLA
KOLLÉGIUMA, PÉCEL**

**A barcsi
Dráva Völgye Szakközépiskola
Kollégiuma
2001. október 27. és 28-án
Környezetvédelmi
Konferenciára
hívja**

***a honismeret és környezetvédelem
iránt érdeklődő kollégákat és diákokat.***

A szakmai program mellett - a Duna-Dráva Nemzeti Park barcsi tájegységében - drávai hajókirándulásra és erdei sétára invitáljuk a résztvevőket.

Mindenkit szeretettel várunk!

Jelentkezési határidő: 2001. október 20.
Jelentkezés feltételei: kollégiumonként max. 5 fő
(2 felnőtt, 3 diák)
Cím: 7570 Barcs, Latinca u. 13.
Telefon: 82/460-908
E-mail: liptai@matavnet.hu

K o l l é g i u m

KÉSZÜLT AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

*Kiadja: a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért“ Sajtóalapítvány megbízásából
Felelős kiadó: Horváth István Főszerkesztő: Benda János Alapító főszerkesztő: dr. Benedek István
Rovatszerkesztők: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Gulyás Béla, Takács Ernő, Dr. Csépe György, Pethes Zoltán,
Szerkesztőség címe: Körösy László Középiskolai Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/412-813
Terjesztés: Pethes Zoltán, Tel.: 30/9-376 - 042; Előfizethető a kiadó címén: 1417 BUDAPEST, Pf.:11. Tel./fax: (1) 352-9601
E-mail: kollegiumiszovetseg@mail.matav.hu Honlap: www.kollegiumiszovetseg.matav.hu Példányszám: 1500 Ára: 112 Ft*

A népi kollégista úttörővezető: Palotás Andorné

Ebben a rovatban általában egykori népi kollégiumi vezetőkről, a népi kollégiumi mozgalom kiemelkedő egyéniségeiről jelentek meg emlékező írások. Ezúttal egy örökifjú hölgyről, az egykori Veszprémi Népi Kollégium legkisebb népi kollégista leányából úttörő vezetővé emelkedett pedagógust kívánok bemutatni az úttörő mozgalom, a ma is legnagyobb hazai ifjúsági szervezet megalakulásának ötvenedik évfordulója alkalmából.

Várad Erzsébet 1948. szeptemberében lett a veszprémi Bányai Júlia Népi Kollégium tagja. Ekkor már a népi kollégiumi mozgalom a leszálló ágában volt, mégis számára életre szóló élményt, útravaló életszemléletet nyújtott. BIZSI (így ismerte, becézte akkor és azóta is minden veszprémi kollégista) örökmozgó, ugrifüles kislány volt, akit minden kollégista ismert, szeretett - a kis és nagy fiúk is - akkor, és félvszázad múltán is.

Elvégezvén a tanítóképzőt Várpalotára került tanítónak, és hamarosan rajvezető, csapatvezető, majd városi, megyei úttörő vezető lett,

különböző beosztásokban dolgozott. Kiváló tanítói, tanári munkájáért számos kitüntetést; Kiváló Munkáért, Kiváló Pedagógus, Pedagógus Szolgálati Érdemérem, stb. kitüntetést kapott. Ezúttal azonban főként az úttörő szervezetben végzett munkájáról kívánok szólni a népi kollégiumban szerzett élményekhez, tapasztalatokhoz kapcsolódóan.

A népi kollégium megalakulásának félvszázados emlékezésére készülve írta: "Farkas Géza hegedűóráimra készített fel (ilyen képzésre is járatott a kollégium) Shönek Janka kérdezte ki a leckém, Gözt Ella megfésült, ügyelt a tisztaságomra, nevelőtanárnőm olvasott esténként, Margit néni (a szakácsnő) külön zsíros kenyeret adott nekem, mert nagyon sovány voltam. Bujtás Marika a számtan leckémet segítette. Mintának megmutatta az Ő nagyon szép számviteli füzetét. "Na így vonalazz, legközelebb a tied is ilyen legyen - mondta". Olyan lett, és az iskolában megdicsérték érte. Majd így folytatta: "Pedagógus lettem, negyven évig tanítottam abban a szellemben, amit a kollégiumban kaptam."

Várad Erzsébet, BIZSI, 1948-ban a kollégiumban lett úttörő. A veszprémi Batsányi János úttörőcsapat magját a népi kollégisták fiatalabb része, az általános iskolás fiúk és lányok alkották akkor.

Várad Erzsébet, illetve Palotás Andorné Várpalotán nem csak az úttörő csapat vezetője volt, hanem a Veszprém megyei Úttörőelnökség mellett működő Úttörő-történelmi Bizottság vezetője és más tisztségeket is viselt. Úttörő vezetői tevékenységének középpontjában a hazafias nevelés, az ország történelmi helyeinek megismertetése, az ismert

személyiségeken, a dicső történelmi emlékhelyek megismerésén keresztül az ismereteket és a követendő példákat kívánta megismertetni, a hazát megszerettetni. Az úttörőcsapat kirándulásainak szervezésével, vezetésével rendszeresen ellátogattak Kiskörösrre, Petőfi szülőházához, Szatmárcsekére, Kölcsey lakóhelyéhez, sírjához, de jártak Aradon, Bécsújhelyen, és más közeli "külföldi" emlékhelyeken is. Úttörőcsapata az 1970-es, 1980-as években számos országos kiemelkedő kitüntetésben részesült.

Az Úttörőszervezet keretében nyári táborokat vezetett Tihanyban, Balatonfüreden, Balatonalmádiban. Csillebércen, Zánkán és másutt. Honismereti tábort vezetett Csopakon, Bakonyoszlopon, vezetőtábort Tapolcán, Alsóörsön, stb.

Palotás Andornénak a családja, iskolai munkája mellett minden szabadidejét, energiáját az úttörőszervezetekben, különböző funkciókban a szorgalmi időben és főként a tanítási szünetekben tanítványainak a szépre, a jóra, az igazra való nevelése, saját példáján és a programokon keresztül töltötte ki.

Most nyugdíjasként a legnagyobb örömet, elismerést jelenti számára, hogy tanítványai, az úttörőcsapatnak tagjai nagy tisztelettel, szeretettel üdvözlik az utcán, és keresik fel otthonában. Tanítványai visszaemlékezéseiből tudja, hogy kimeríthetetlen élmény forrása volt számukra a sok kirándulás, táborozás, versenyek, és a híres történelmi helyek felkeresése, illetve a közös éneklések, táncok, mesélések, tábortüzek mellett a tábori élet mulatságos és nehézségeket leküzdő megélése.

Palotás Andorné vállaira a mindennapi iskolai és mozgalmi munka

gondjai nem úgy nehezedtek, mint kötelezően előírt követelmények, hanem mint "mindent a gyermekekért" lelkesítő feladat. Ez az eszmény éltette, ösztönözte tettekre. A mindig újat teremtő hit és lendület igen sok színfolttal gazdagította a gyermekek életét és tette tanítójuk úttörővezetőjük életét is színessé és boldoggá is az egyébként nem könnyű pedagógus sors elviselését.

Palotás Andorné Váradi Erzsébet - BIZSI - életének igen boldog időszaka volt a népi kollégiumban eltöltött esztendő, amelyre félévszázad múltán is szeretettel emlékezik. Vallja, hogy a népi kollégium nélkül nem válhatott volna olyan sikeres pedagógussá, úttörővezetővé, nem tudott volna olyan sokat adni szeretett tanítványainak, mint amire képes volt az elmúlt évtizedekben.

Az elmúlt félévszázadban az úttö-

rőszervezetekben nagyon sok - több millió - magyar fiatal szerzett életre

szóló kedves emléket, igen sok pedagógus, úttörővezető nevelte hazaszeretetre az ifjú magyarokat és remélhetően ez a folyamat nem szakad meg.

Az úttörőszervezetek félévszázados múltját számos kiadvány öröki-

ti meg és várhatóan - más ifjúsági szervezetekkel együtt - újabb százvezrek, milliók nevelődnek e szervezetekben.

Palotás Andorné a már említett szakmai elismerések mellett a mozgalmi munkájáért is számos úttörővezetői, és más kitüntetésekben is részesült: Szocialista Kultúráért, Várpalotáért, Veszprém megyéért, Gyermekekért Érdemérem, stb.

Ebben az írásban jelezni kívántam, hogy a népi kollégiumi mozgalom nem csak földosztó minisztereket, Kossuth-díjas kutatókat, művészeket adott az országnak, hanem több ezer pedagógust, "egyszerű értelmiségi kisembert", hazaszeretetre, országismeretre tanító nevelőtanárt is, akiknek igen nagy szerepük van országunk életében, felemelkedésében.

dr. Tatai Zoltán

Kitüntetett kollégiumi pedagógusok

Krakkó Erzsébet, Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Dr. Csépe György, Gyurkovics Katalin, fotó: Tóth Egon

Augusztus 20-a alkalmából a Magyar Köztársaság elnöke, az oktatási miniszter előterjesztésére kimagasló szakmai munkájuk elismeréseként a Magyar Köztársaság Arany Érdemkereszt kitüntetését adományozta *Dr. Csépe Györgynek* a gyöngyösi József Attila Kollégium vezetőjének, *Fuchsné Hattinger Zsuzsannának* a váci Karacs Teréz Kollégium igazgatójának, *Krakkó Erzsébetnek* az egeri József Attila Középiszkolai Kollégium igazgatóhelyettesének, *Tóth Egonnak*, a budapesti XIV. kerületi Cinkotai utcai Óvoda, Általános Iskola és Diákotthon igazgatójának.

Ezüst Érdemkeresztet *Gyurkovics Katalinnak*, a győri Pálffy Miklós Kereskedelmi Középiszkola Kollégiuma vezetőjének.

KISTELEPÜLÉSEKEN TANÍTÓK VI. ORSZÁGOS TALÁLKOZÓJA

(Lakitelek, 2001. Július 8-15.)

Dr. Pálinkás József

Dr. Dobos Krisztina

A hagyományoknak megfelelően az idén is megrendezésre került a lakiteleki népfőiskolán a „Kistételepüléseken Tanítók Találkozója”

A téma középpontjában a kistételepüléseken lévő tehetséges gyerekek további sorsa állt, különös tekintettel az Arany János Tehetséggondozó Programra.

Ebben a témában **Dr. Pálinkás József oktatási miniszter** tartott bevezető előadást.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a program legfontosabb eleme a nevelés az oktatás mellett.

Olyan jogászokat, orvosokat, mérnököket szeretnének ezekből a gyerekekből képezni, akik nem csak jó szakemberek, hanem jó közéleti, vezető funkciók ellátására is alkalmasak lesznek, ők fogják alkotni a polgári magyar társadalom fő vezető rétegét.

Kiemelte, hogy nagy teljesítmény kényszernek vannak kitéve a gyerekek, de ezt sikeresen csak a közösséggel együtt lehet és kell teljesíteni.

”A gyerekek tehetségét a közösség érdekében kell felhasználni.

Új értelmiséget kell nevelnünk, olyat, akinek van erkölcsi tartása, és a közösségért dolgozik.”

A gyerekekkel azt a munkát, amit el tudnak végezni, azt el kell velük végeztetni!

*Meg kell velük tanítani a fő értékeket: **munka, tanulás, család, rend, összetartozás.***

Az egy éve működő programról részletes tájékoztatást az **Oktatási Minisztérium két programfelelőse tartott: Kecskés Éva és Kiss Péter.** Szinte név szerint ismeri a 350 tanulót, akik az elmúlt év szeptemberében kezdték tanulmányaikat az ország legjobb gimnáziumaiban. Sajnos a meghirdetett több

mint 600 férőhelyre csak ennyien jelentkeztek.

Az okok között megemlítette azt a ténytet, amit Szövetségünk már 10 éve tapasztal, hangoztat (de még mindig nem akarnak az érdekeltek érdemben vele foglalkozni), hogy a helyi önkormányzat nem érdekelt abban, hogy 5 évre havi 5000 Ft-os ösztöndíjat fizessen a falu szegény sorban lévő, de „éles eszű” gyerekének, hátha 10 év múlva egyetemi diplomával a zsebében visszajön.

(Az egy-két száz fős kistételepülések polgármesterei pontosan tudják, hogy munkalehetőség itt csak korlátozott mértékben fejleszthető és a vezető értelmiségi pozíciókat igyekeznek családi, rokon körben megtartani. Az is kérdésessé válik, hogy 10 év múlva a falunak friss üres zsebű okos diplomásra lesz-e szüksége vagy már a privatizáció talaján megdagodott, sűrű kapcsolatokkal rendelkező vállalkozóra, aki természetesen úgy alakítja a gyermekei sorsát is, hogy örökebe léphessenek - Szerk. megjegyzése.)

Őket követték azok a gimnázium igazgatók, akik beszámolóit még konkrétan ismertették Sárospataktól Pécsig a tehetséggondozó osztályokba járó diákokkal eddig elért eredményeket. Több gimnázium igazgató hangsúlyozta a kollégium szerepét a programban.

Nagyon előnyösnek tartják, hogy egy osztály egy csoport a kollégiumban is.

Így az osztályfőnökök nevelőtanárok együttműködése a legideálisabb nevelési személyi feltételeket adja.

A gimnázium legjobb tanárait bízták meg az igazgatók, hogy a tehetséggondozó osztályokban tanítsanak ill. osztályfőnökök legyenek.

Az első úgynevezett szintre ho-

Környei László

zó év legfontosabb feladata az volt, hogy a gyerekekből összetartó jó közösséget kovácsoljanak, önismeretre, tanulásmódszertanra tanítsák őket. A hagyományos tantárgyak esetében szintre hozást végeznek annak érdekében, hogy a gimnáziumi követelményeket jó szinten tudják teljesíteni.

Dr. Simon István az ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Kollégium vezetője hangsúlyozta, hogy az ország több mint 450 kollégiumában is az esélykülönbségek csökkentése érdekében dolgoznak.

Évtizedek óta ezek között a kollégiumok között vannak olyanok is, ahonnan a továbbtanulók aránya szinte 100 %-os.

Az Apáczai kollégisták közül talán egy akadt az elmúlt 30 évben, aki nem végzett el legalább egy főiskolát, ami annak volt köszönhető, hogy tehetséges jó képességű gyerekeket vettek fel a gimnáziumba és a kollégium is mindenben segítette őket ill. követelményt támasztott a tanuláshoz való viszonyban, a közösségi munkában. Egyszóval nem csak tanulónak kellett lenni, hanem kollégistává is kellett válni annak, aki 4 évet eltöltött az intézményben.

Az egyik kollégiumi osztálytalálkozóra eljött egy bejárós diák is aki a következőket mondta: **"Az ember középiskolás korában úgy lehet igazán diák, ha kollégista."**

Környei László helyettes államtitkár előadásában a tehetőség fogalmával, értelmezésével foglalkozott. Hangsúlyozta, hogy a magyar óvodának, általános iskolának kiemelkedően jó eredményei vannak, de ezt követően már egyre romlik a helyzet: nőnek a tanulók közti különbségek.

"Elmondható, hogy a magyar közoktatás újratermeli és növeli az esélykülönbségeket."

Ezt kívánják többek között csökkenteni azzal, hogy a NAT helyett kerettanterveket vezetnek be és az egyetemi, főiskolai felvételi vizsgán csak egy nyelvvizsgát vesznek figyelembe. Sok család anyagi helyzete miatt nem engedheti meg magának, hogy különórákra járassa gyermekét annak érdekében, hogy a második nyelvvizsgát is megszeresse.

Dr. Dobos Krisztina a KOMA elnöke áttekintést adott a KOMA elmúlt 5 évéről.

Sajnálatos, hogy a 2001-es évben már csak 250 millióval gazdálkodhatnak, azonban ezt nagyon sok pályázati kiírással, gazdaságos működéssel próbálják ellensúlyozni. Kiemelte, hogy a cigányok tanítására, képzésére nagyon sokat kellene fordítanunk, mert tarthatatlan, hogy a legtöbben szakma nélkül munkanélküliek. A pedagógus béreikkel kapcsolatban (2006-ra a nemzetgazdasági átlag 125 %-a) azt is elvárja az oktatási kormányzat, hogy javuljon a pedagógusok munkája. A szakértői munkának, pl. a pedagógus pályára részének kellene lenni, újra kellene gondolni a pótlékokat és a továbbképzéseket is.

A Találkozó szakmaiságát és a résztvevő pedagógusok érdeklődését jól érzékeltette az a tény, hogy a nap több mint 10 óráját előadásokkal, hozzászólásokkal, tapasztalatcserével töltötték.

Lezsák Sándor a Parlament Oktatási Bizottságának elnöke többször is feltette a kérdést az egy hét alatt:

"Mit ér a pedagógus, ha magyar és ráadásul kistérségi dolgozik?"

Kedves Olvasónk!

Bizonyára mi is feltehetnénk a kérdésünket:

"Mit ér a pedagógus, ha kollégiumban dolgozik?"

Gulyás Béla

Dr. Simon István

ARANY KATEDRÁS KOLLÉGIUMVEZETŐ

Egy életre „rabul ejtette” a nevelőmunka

Zsoldos Miklósné

(szül.: Nagycsalomja, 1943.) 1969-ben Szegeden, a József Attila Tudományegyetemen szerez matematika szakos középiskolai tanári diplomát. Több mint 35 évet dolgozott különböző pedagógus beosztásokban. 1977-ben ki-nevezték a szolnoki 633. Sz. Ipari Szakmunkásképző Iskola Kollégiumának vezetőjévé. 1993-96. között a Tiszaparti Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola Kollégiumát vezette. 1996-tól a Szolnok Városi Kollégium 5. sz. tagintézményét vezette. Aktív részese volt a Comenius II. intézményi modell bevezetésének.

Zsoldos Miklósné pedagógiai munkásságát, egész pályafutását - általános iskolában, gimnáziumban, kollégiumban oktattva, nevelve, személyes magatartásával példát mutatva - a vidéki tanulók eredményes életpályára való felkészítésének szentelte" - mondta Jusztin László, a Szolnok Városi Kollégium vezetője azon a tantestületi ünnepségen, ahol átadta a nyugdíjba vonuló tanárnőnek az Arany Katedra Emlékplakett kitüntetést.

Hosszan zúgott a kollégák tapsa, de a mosolygós szemek is azt igazolták, jó helyre került a rangos elismerés. A kitüntetett pedig örült annak a külön figyelmességnek, hogy közvetlen munkatársai előtt - s nem egy személytelenebb városi ünnepségen - ismerték el ily módon több évtizedes munkáját.

Amikor leülünk beszélgetni, árad belőle a természetesség, a közvetlenség, az egyszerű derű. Kezdem érteni, miért van különös tehetsége - ahogy vezetője fogalmazott - a fia-

talokban rejlő képességek, erények felismerésében és fejlesztésében.

A kollégiumban jöttem rá, hogy a gyerekek jövőbeni életének szervezése, segítése fontosabb, mint a Pitagorasz-tétel ismerete - mondja Zsoldos Miklósné, matematika szakos középiskolai tanár, a szolnoki Városi Kollégium 5. sz. tagintézményének vezetője.

A most nyugdíjba vonuló pedagógus hiszi: a nevelés terén jóval több lehetőség adódik a kollégiumban, mint az iskolában. A pálya egyik nehézsége, hogy csak hosszú távon van sikerélmény. Különösen a kezdő kolléga érzi úgy, hogy a kollégiumban csak a diákok lefekvésével, felkelésével kell foglalkozni. Pedig regényt lehetne írni a váratlan, furcsa esetekről, amit azonnal meg kellett oldani - fűzi hozzá a kitüntetett. Úgy gondolja, a kollégiumpedagógia az utóbbi években egyre ismertebb fogalom, de a kollégák többsége ma is kényszerből kerül a

pályára. Akiben aztán munkál az elhivatottság, a kihívás a speciálisan összetett feladat iránt, az megszereti és a szakmában marad, hogy hosszú évek szorgalmas munkájával kivívja a tanulók és kollégák nagyrabecsülését.

Zsoldos Miklósné az 1940-es években az akkori Csehszlovákiához tartozó Nagycsalomján született. Édesanyja is tanárnő volt. Büszke rá, hogy a férje családjával együtt ma harmincöt pedagógus van a közvetlen rokonságban. A szegedi egyetem elvégzése után több helyen is tanított, legtovább a vésztői gimnáziumban. Mivel már egyetemista évei alatt férjhezment, gyermeket szült, friss diplomás tanárnőként is odament, ahol lakást kapott. Így került a települések sorában Szolnokra az 1970-es években. Tanári állás hiányában kollégiumi nevelői munkát vállalt azzal a kikötéssel, hogy később katedrát kap. Azonban olyannyira megszerette a pályát, hogy egy hároméves időszakot leszámítva - amikor a szolnoki repülőműszaki szakközépiskolában tanított matematikát - végképp itt ragadt. Csaknem negyedszázadot kollégiumvezetőként dolgozott végig.

A jó csapatmunkára törekedtem mindig: nem voltam nagyon szigorú, de kitartóan makacs azokban a fontos dolgokban, amiket megköveteltem - hangsúlyozza az Arany katedrás szolnoki tanárnő. Mindezzel maradéktalanul összecseng a hivatalos értékelés: "Szigorúan követel, tudja értékelni a teljesítményt, következetessége pedig szeretettel párosul. Nyitott minden új kihívásra."

Csirke József

Tisztelt Kollégák!

Mint ismeretes, Szövetségünk minden évben - szakmai munkájuk elismeréséért - *Kardos László Díjat* adományoz kollégiumi tanároknak.

Kérjük Önöket, hogy lehetőségeik szerint támogassák a Szövetséget abban, hogy az arra érdemes kollégák a későbbiekben is megfelelő erkölcsi és anyagi elismerésben részesüljenek.

Köszönettel fogadunk minden nemes adományt!

SIKERES AZ ARANY JÁNOS PROGRAM

Tehetséggondozás a Szolnok Városi Kollégiumban

Kiemelkedően jónak értékelték az országos Arany János Tehetséggondozó Program (AJTP) Szolnokon járt minisztériumi koordinátorai a csoport egész éves tevékenységét. A kísérletként indult pedagógiai program első évében a Varga Katalin Gimnázium és a Városi Kollégium szakmailag önálló intézményként vett részt. A gimnázium és a kollégium együttműködése példászerű volt a tanév során - hangzott el az összegzésen. Az évváró, értékelő megbeszélésen Kecskés Éva programfelelős azt is bejelentette, hogy a program első éve országosan is jól vizsgázott, ezért nagykorúsítása megtörtént, így a szakmai munka elismeréseként Arany János Programiroda néven, önállóan működik tovább.

Az AJTP sajátossága, hogy mind a gimnáziumban, mind a kollégiumban programfelelősök, koordinátorok segítik a szaktanárokat, illetve a kollégiumi nevelők munkáját. Ez tette lehetővé, hogy év közben a pedagógusok a szakmai munkára, a gyerekekkel való egyéni bánásmód kialakítására koncentrállhattak. A felzárkóztató, gazdagító év során a diákok a gimnázium és a kollégium által szervezett emelt szintű anyanyelvi és idegen nyelvi - angol, német - képzésben, informatikaoktatásban, önismereti, személyiség- és képességfejlesztő, kommunikációs és tanulás-módszertani órákon vettek részt.

A szolnoki Arany János csoport huszonhárom tanulóval indult a tanév elején. A diákok megtalálták a szá-

mításukat, jól érzik magukat a programban, amit az is jelez, hogy év közben lemorzsolódás nem történt a létszámból.

A bentlakásos környezet speciális kollégiumi programok megszervezését is lehetővé tette. Havonta egy úgynevezett "hosszú hétvégét" a tanulók hazautazás helyett különleges országjáró és városismertető kirándulásokon való részvétellel töltötték. A programok sorában szerepelt tiszai kenutúra; kirándulás a Budai hegyekben libegőzéssel és gyermekvasutazással; budapesti, veszprémi és jászberényi városnézés. A Jászság fővárosában az állatkertbe és a Római Katolikus Egyház fenntartásában működő szociális

Az Arany János Tehetséggondozó Programot (AJTP) tavaly indította útjára az Oktatási Minisztérium azzal a céllal, hogy a vidéki, ötezernél kisebb lélekszámú településeken élő, tehetséges, de valamilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyerekek számára továbbtanulási lehetőséget biztosítson a kiváló eredményeket felmutató és kollégiummal rendelkező, vagy ilyen intézménnyel együttműködő gimnáziumokba való felvételi vizsga nélküli bejutásra. A program egy nulladik típusú előkészítő, felzárkóztató évvel

indul, ennek elvégzése után kezdik meg normál elsőéves gimnáziumi tanulmányaikat a gyerekek, így öt évig járnak középiskolába. Az évek során speciális program alapján készülhetnek fel felsőfokú tanulmányaikra. A tanulók számára a programban való részvétellel ingyenes, sőt havi rendszerességgel ötezer forint ösztöndíj támogatásban is részesülnek.

A szolnoki AJTP programvezetői:

Botka Lajosné igazgató,
Varga Katalin
Gimnázium
Jusztin László igazgató,
Városi Kollégium

A szolnoki AJTP első évfolyam tanulóinak lakóhely szerinti (megyéenkénti) megoszlása:

Megye	Fő
Jász-Nagykun-Szolnok	13
Szabolcs-Szatmár-Bereg	6
Bács-Kiskun	2
Pest	2
Összesen:	23

A szolnoki AJTP első évfolyam tanulóinak családi helyzete:

Családforma	Tanulók száma (fő)
Ép családban él (édesapával, édesanyával)	14
Formálisan ép családban él (édes-, ill. nevelőapával)	1
Csonka családban él (egy szülővel)	8
Összesen:	23

Testvérek száma a szolnoki AJTP első évfolyam tanulóinak családjában:

Testvérek száma	Tanulók száma (fő)
3, vagy több gyerek	13
2 gyerek	6
1 gyerek	4
Összesen:	23

otthon kedvesnővéreihez is ellátogattak. A gyerekek sporttúrákon vettek részt a Mátrában és a Bakonyban. Jártak a berekfürdői üvegyárban; Budapesten a Parlamentben és a Csodák Palotájában. A tanév utolsó kollégiumi programja egy erdei ügyességi akadályverseny volt a Nefeg Rt. szolnoki művelődési háza melletti tölgyesben.

A kollégium volt a színtere olyan sportprogramoknak is, mint a heti

rendszerességgel megszervezett uszodalátogatás, az esti futóalkalmak és az udvari labdajátékok, sportfoglalkozások.

A tanulók tehetségét, sokoldalúságát jelzi, hogy ketten közülük országos színvonalon művelik a néptáncot. A két diák által betanított táncal az osztály több alkalommal szerepelt a szolnoki Szigligeti Színházban is. Hangszeres zenetanulásba öten kapcsolódtak be a tanév elején. Egyikük hegedűjátékkal lépett fel a pesti Vigadóban megrendezett Bartók ünnepségen. Az egyik fiú diákújságírással kacérkodik, a megyei lapban többször publikált már, egy másik pedig huszonegy kilométeres félmaratonfutást teljesített Szentendre és Budapest között. A gyerekek úgy a kollégiumban, mint a gimnáziumban kreatívak, szívesen tanulnak. A sok program után jól jött a nyári pihenő, ősztől pedig a beköltöző újabb évfolyammal összesen már negyvenkilenc AJTP-s kollégista lakik a Szolnok Városi Kollégiumban.

Csirke József

Az elnőiesedés folytatódik

A pedagóguspálya elnőiesedése szorosan összefügg a társadalmi-gazdasági megbecsültséggel, a pálya által nyújtott megélhetési lehetőségekkel. Ez a folyamat a XX. század utolsó harmadában felgyorsult, és ma is intenzíven tart.

Az elmúlt másfél évtizedben a diplomások között nagymértékben megnőtt a versenyszektorban foglalkoztatottak kereseti előnye a költségvetés alkalmazottaival szemben. Azaz a pedagógusok korábbi fizetése rendkívüli mértékben leértékelődött a versenyszféra diplomásaihoz képest. Egy középiskolai tanár és egy közgazdász alkalmazott keresete 1989-ben nagyjából azonos volt. Napjainkban a tanár keresete csupán 40 százaléka a közgazdásznak. Megélhetési, gazdasági szempontból tehát egyre kevésbé hatékony cselekvés az oktató-nevelőmunka. E folyamat révén jelentősen megnőtt a versenyszféra munkaerő-elszívó ereje, amely elsősorban a fiatal, pályakezdő férfi pedagógusokat érinti. Ilyen szelektív hatás mind inkább megnyilvánul a tanár szakokra való jelentkezés esetében is. Az óvodapedagógusok hagyományosan csaknem kizárólag nők. Az általános iskola alsó tagozatából és a napköziből szinte eltűntek a férfiak.

A felső tagozatban oktatók 80 százaléka, a gimnáziumi pedagógusoknak pedig kétharmada nő. Már a korábban férfiak uralta szakképző iskolákban is többségben van a gyengébb nem. Ezt az aránytorzulást, amelynek következményei végső soron az oktató-nevelő munkára is negatív hatást gyakorolnak, tovább erősítette a hölgyek nyugdíjkorhatárának legalizálása. Félreértés ne essék: a nők ugyanolyan jó pedagógusok, mint a férfiak. A hatékony oktató-nevelő munka azonban mindkét nem arányos jelenlétét, hatását igényelné. Jól ismert, hogy a nevelésre kedvezőtlen hatást gyakorol, ha az iskola alsóbb és - egyre inkább - felsőbb évfolyamaiban a gyermekek alig látnak férfit a pedagógusok között.

A pszichológusok a megmondhatóit, milyen következményekkel jár, ha gyermekkorban hiányzik a női magatartás ellenpólusa (csonka családok, nagyon leterhelt, gyerekneveléssel nem foglalkozó apák, és ráadásul egy iskola szinte férfiak nélkül). A nemzetközi összehasonlító adatok is azt mutatják, hogy a magyar közoktatásban kialakult arányok általában nem jellemzőek a világ fejlettebb térségeiben. Érdemes megfigyelni az oktatás világvonalába tartozó Japán számait: 51-49 (alapfok), illetve 55-45% (középfok) a nők és a férfiak aránya. Ezek az arányok nem véletlenül alakultak így, hiszen Japánban magas az oktatás és a pedagógusok presztízse, anyagi és erkölcsi megbecsülése. Európa fejlettebb országaiban is jóval magasabb a közoktatásban foglalkoztatott férfiak aránya, mint nálunk. Dániában például alap- és alsó középfokon csupán 58, felső középfokon pedig 45 százalék a nők aránya. Ugyanezek a számok Németországban 52 és 24, Norvégiában 58 és 32, Spanyolországban 66 és 48 százalék. Ezekben az országokban az oktatási ágazat kereseti aránya a többi ágazathoz viszonyítva természetesen más, mint nálunk. Magyarországon az oktatás a nemzetgazdasági ágak között stabilan a 8-10. helyet "örzi", amott pedig az előkelő 2-4. helyen áll.

Árok Antal

TAPASZTALATCSERE A MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS JEGYÉBEN

A Fejér megyei kollégiumok vezetői és tanárai április 20-án tapasztalatszerző továbbképzésen vettek részt Mosonmagyaróváron, a Kossuth Lajos Gimnázium kollégiumában.

A fogadtatás, a vendéglátás igazán kifogástalan volt.

A találkozónk tartalmi része is hasznosnak bizonyult. Egy ilyen program óhatatlanul is méricskélésre készíti az embert. Összehasonlítgatunk, kíváncsiak vagyunk arra, hogy más intézmények hol tartanak, hasonló problémáikat hogyan oldják meg. Természetesen ilyenkor kicsit kívülről, s talán objektívebben látunk rá a saját dolgainkra is. Irigykedünk mások sikereire, büszkék vagyunk a sajátjainkra.

A vendéglátó intézmény méltán vívott ki elismerést országshozza az ott folyó komoly szakmai tudást, rugalmasságot, vállalkozó szellemet, igényességet, együttműködést mutató munkájával.

Fő témánk a minőségbiztosítási tevékenység volt, de ennek kapcsán az egész intézményben folyó tervszerű fejlesztő munkáról, Tóth Tiborné dr., a gimnázium igazgatónője adott tájékoztatást. Az iskolának és a kollégiumnak mintaértékű saját minőségbiztosítási rendszere van, mely a 95-ös szervezet fejlesztési modelljükre épül.

A kollégium vezetője Litresits Józsefné is büszke lehet a vezetése

alatt álló kollégiumra. Szerény be rendezésű, régebbi épület is tehet jó benyomást a látogatóra, ha ott kifogástalan rend és tisztaság van. Ebből is lehet következtetni a támasztott követelményekre, az ott folyó munka minőségére.

A kis létszámú nevelőtestület a tanárok végzettségének, érdeklődési körének megfelelő optimális munkamegosztással dolgozik.

A minőségi munka, a mérések szorosán kapcsolódnak az iskolában folyó tevékenységhez.

E látogatás a megyénk tanárainak részben megerősítést jelentett a saját intézményükben végzett munkával kapcsolatban, a kételkedőket pedig meggyőzte arról, hogy a minőségbiztosítás haszna a rendszer áttekinthetősége, az állandó fejlődésre készítés, és a tantestület összekovácsoló együttes munka.

Köszönetünket fejezzük ki a lehetőségért.

Sári Etelka
szaktanácsadó

TOVÁBBKÉPZÉS

AZ ELTE BTK Neveléstudományi Tanszék kollégiumpedagógiai intenzív továbbképzést hirdet bentlakásos intézményekben dolgozó pedagógusoknak kollégiumpedagógiai, vezetőstudományi, szociálpszichológiai, fejlődés-lélektani, kommunikációs ismereteik megújítása érdekében. A továbbképzés, amely megfelel a **hétéves továbbképzési kötelezettségnek**, 120 órás (két egyetemi félév, nyolc kétnapos konzultáció).

TEMATIKA

A továbbképzés, helye:

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Apáczai Kollégium, fővárosi kollégiumok. (Kellő számú **jelentkező** esetén az ország bármely intézményében, továbbképzési központjában **megszervezhető!**)

A 120 órás továbbképzés ára:
60.000 (hatvanezer) Ft

- Kollégiumtörténet
- A kollégiumi nevelés alapkérdései (Kollégium az iskolarendszerben, a kollégium funkciói, célok, értékek, követelmények.);
- Kollégiumpedagógia (Nevelési feladatok, területek, eszközök, módszerek a kollégiumban.)
- A kollégiumi nevelési folyamatban résztvevők: kollégisták, pedagógusok, szülők, külső személyek
- A kollégiumi nevelési folyamatot alakító környezeti tényezők, tárgyi eszközök, taneszközök

Érdeklődés, információ:

dr. Somon István programgazda

Postacím:
1053 Budapest, Papnövelde u. 4-6.
Telefon/fax: 06-1-266-2032

Követelmény:

záródolgozat, (záróvizsga).

Teljesítés után TANÚSÍTVÁNYT adunk.

Jelentkezés:

2001. májustól, szeptember 30-ig

Kezds: 2001. október vége

- A kollégiumi nevelés pszichológiai, szociológiai, szociál-pszichológiai elemei. Kommunikációs képességek fejlesztése, konfliktusszituációk megoldásának gyakorlása.
- A kollégium pedagógiai irányítása, gazdasági vezetése, a kollégiumi menedzsment
- Minőségbiztosítás a kollégiumban
- Gyermekevédelem a bentlakásos intézményekben
- Aktuális - kollégiumot érintő - oktatáspolitikai, érdekvédelmi, kutatási, pályázattal kapcsolatos kérdések

Részletes tematikát, jelentkezési adatlapot faxon, vagy postafordultával küldünk!

Az Olvasás Éve: BESZÉLGETÉS SIÓ LÁSZLÓ, AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM ÁLLAMTITKÁRÁVAL

A következő riportból hirtelenjében két fontos elemet ajánlok elsősorban a diákok és persze a szülők figyelmébe is. (Hogy a tanárokról ne is beszéljek.) Az egyik, hogy az olvasás szigorúan vett technikai kérdéseiről is szó lesz, a másik pedig az örök slágertéma, a kötelező olvasmányok kérdése. Sió Lászlóval, az Oktatási Minisztérium politikai államtitkárával Dorogi Katalin beszélget.

Riporter: A tanároknak egyrészt nagyon sok kötelező olvasmányt kell feladniuk az iskolában a diákoknak, másrészt pedig arra kellene nevelniük a diákokat, hogy önként, dalolva, csupán az olvasás örömeért olvassanak. Ez egy kicsit ellentmondásos és a pedagógus személyétől függ, hogy meg tudja ezt úgy oldani, hogy a gyerekek utána tényleg örömmel olvaszanak és ne a kötelezőt rágszálják végig.

Sió László: Azt hiszem, hogy akármelyik megközelítésből is tanítja az olvasást vagy foglalkozik az olvasással a pedagógus, az nagyon fontos, hogy mindig lebegjen a szeme előtt, hogy ma a versenyképes tudásnak az egyik meghatározó eleme az olvasástudás. Nagyon fontos, hogy a praktikus olvasásértés minél fejlettebb legyen a diákoknál. Nálunk igazából ezzel van komoly probléma, ezért most tulajdonképpen az olvasás évével párhuzamosan egy nagy értékelési, mérési program indul a közoktatásban, amely az 5. és a 9. évfolyamon, tehát a felső tagozatba lépés és a szakközépiskolába, gimnáziumba lépés idején méri meg a tanulók olvasásértési, szövegértési tudását. Ez egy visszatérő mérés, tehát alkalmas arra, hogy néhány év múlva lássuk azt, hogy egy-egy tanuló honnan hova jutott el, mennyire fejlődött ez a készség az ő esetében.

Riporter: Az, hogy rossz az olvasásértésük ez azt jelenti, hogy nem tudnak koncentrálni arra, amit olvasnak, vagy pedig azt, hogy nem jut el egy-egy információként az agyukba,

amit szavanként követnek és beemelnek agyilag?

Sió László: Ez azt jelenti, hogy nem pontosan értik meg, hogy mit olvastak, tehát sok esetben automatikusan a betűket elolvassák, de hogy mit olvastak, erről már nem tudnak utána számot adni. Ezt nevezzük funkcionális analabétizmusnak.

Riporter: Ez a nem értés gyakorlatlanságból fakad, vagy pedig a fölgyorsult élet miatt van, hogy egyszerűen nem figyel a szövegre, amit olvas a diák?

Sió László: Is-is. Nyilván összefügg azazal, hogyha nem kellően koncentrálnak a szövegre, akkor kevésbé fogja ezt megérteni. Részben pedig maga az oktatási rendszer is valamelyest hibás ebben, hiszen egyre több információ elsajátítását, tulajdonképpen memorizálását igényli meg és ez sokféleképpen megtehető. Az volna igazából a fontos, hogy most az olvasás éve alatt olyan szakmai konferenciák, szakmai beszélgetések, szakmai műhelymunka induljon el, amely megpróbál ezekre a kérdésekre válaszolni, hogy hogyan lehet a szövegértési készséget fejleszteni. Ennek megvannak a módszerei, ez komoly feladat mind az alsó tagozaton, mind a felső tagozaton.

Riporter: Gondoltak-e arra, hogy felülvizsgálják a kötelező olvasmányok listáját? Merthogy több pedagógus mondja, hogy kissé elavultak. Tehát a Kincskereső kisködmön már nem azt jelenti a mai diáknak, amit jelentett mondjuk 40 évvel ezelőtt. Tehát nem áll a gyerekekhez közel a kötelező olvasmányok nagy része és ez is elidegeníti őket az olvasástól.

Sió László: Igazából itt a gyerekekhez kell szabni valóban az ajánlott és a kötelező olvasmányoknak a listáját. Ezt minden pedagógus szabadon megteheti. Azért egy megkötés van, hogy egy nemzetet valamilyen mértékben összetart az a közös kultúra, amit zömében az iskolában sajátítunk el. Ezért van az, hogy mindig amikor a tananyagfejlesztésnél előke-

rül, hogy egyik vagy másik kötelező olvasmányt el kellene hagyni, mert a szövege nehezen érthető vagy mert a témája már elavult, éppen most nincsen semmi mondanivaló, akkor mindig nagy vita van - nemcsak pedagógus berkekben, hanem ezekben általában a politikusok is megszólalnak és ifjúság jövőjét féltik és fenyegető árnyként vetik fölé -, hogy mi történik, ha ez a kötelező olvasmány eltűnik a tananyagból. De bizonyos szempontból tabuk ezek az olvasmányok. Ezekre mindig tekintettel kell lenni. Ezért van az a megközelítés, hogy egy keret van, ha úgy tetszik egy menü van, erről kell választani. Az a cél, hogy az olvasás élményét mindezek ellenére, hogy tudjuk, hogy az olvasás, a szövegértés a praktikus tudásnak, a versenyképes tudásnak fontos része, ezt valahogy megőrizzük. Tehát azt, amit egy értelmiségi tud, hogy milyen otthon leülni a fotelba egy tea mellé és az éjjeli lámpánál a szúnyog zümmögése mellett éjszaka regényt olvasni, érezni a friss könyvnek az illatát - ezt veszélyeztetjük akkor, amikor a nyári szünetben tömegével zúdítjuk rá adott esetben a gyerekekre a kötelező olvasmányokat. Jó példák erre a Harry Potter könyvek, ami nem volt kötelező olvasmány, de ma nagyon sok iskolában mégis ajánlott olvasmányként kezelik a pedagógusok, mert a gyerekek olvassák, mert örömmel olvassák és mert ebből következően lehet ezeket a készségeket fejleszteni. Az a gyerek, amelyik a kötelező olvasmányt csak a videoszalagról ismeri meg, vele nem lehet a regényről beszélni. Talán még a szereplőket lehet jellemezni, de ezek a szereplők már mások lesznek. És még egy nagyon fontos dolog, amit úgy szoktak megfogalmazni a pszichológusok, hogy olvasás közben egyfajta képalkotó tevékenység történik a diákok fejében és ez nagyon fontos, kreativitást fejlesztő tevékenység. Ezért nagyon fontos, hogy soha ne helyettesítsük filmmel a könyvet, mert két ellentétes dologról van szó.

Forrás: Magyar Rádió

Fordított nap KALOCSÁN

Ebben a tanévben megalakult Kalocsán a Gyermekek és Ifjúsági Diák Önkormányzat, röviden a GY.I.Ö.K.! Minden iskola képviselteti magát 2 taggal, az általános iskolások épen úgy, mint a középiskolások. Ebben a szervezetben a Hunyadi János Középiskolai Kollégium is helyet kapott olyan formában, mint külső segítő. A kollégiumot én, Tóth Csaba képviselem: a Diák Önkormányzat elnöke. Nekem szavazati jogom nincs. Szavazati joggal az iskolánkénti 2 fő rendelkezik, akit delegáltak az iskolák a GY.I.Ö.K.-be. Eléggé új a szervezetünk, de egyenként már több éves tapasztalattal is rendelkeznek a tagok. Idén 2001. 05. 24-én ilyen formában először volt a városban a Fordított Nap, ami reggel 8 órakor kezdődött a városházán, ahol a szervezet alelnöke: Magó Mariann átvette a város kulcsát. Majd ezt követően egy rövid beszámolót tartott a nap további programjáról. Minden iskolában a 6. és a 7. óra fordított volt, azaz a tanítást az iskolai D.Ö.K.-ök által kijelölt diák "tanári kar" tartotta. Erre a GY.I.Ö.K. meghívást kapott, amit mi örömmel is fogadtunk. Minden iskolában képviseltette magát a szervezetünk 1-2 fővel. Én a Szent István Gimnáziumba mentem órát látogatni. Nagyon kedvesek voltak,

mindent elmagyaráztak, hogy mit hol találok, ugyanis akkor voltam először a gimnáziumban, ami eléggé labirintusos volt számomra. Egy német órát tekintettem meg, ami hagyományos módon zajlott, azaz "tanár" tanár tartotta, - németül néztük meg a Taxi című filmet. Legnagyobb bánatomra németet tanulva is csak 1-1 foszlányt kaptam el a szövegből. A nap hátralévő részében vetélkedők voltak, ahol a fiatalok egy része aktivizálta magát, de a másik - a nagyobb része - félt attól, hogy ki fogják nevetni, így nem vett részt. A "tanárkarikatúra rajz" versenyen elég sok mű született. Volt grafiti verseny, ebben is szép munkák születtek. (Természetesen csak azok számára, akik az ilyen fajta művészetet nem vetik meg.) Volt táncverseny, ami a világhírűség és a meleg miatt nem volt túl felkapott versenyszám. Volt egy olyan feladat, aminek az volt a célja, hogy ki tud egy hivatalos személyt a helyszínre hozni, lehetett ez a személy postás, rendőr, katona, fegyőr, biztonsági őr vagy politikus - ez a versenyszám is sok fiatal érdeklődését keltette fel. Volt még a play-back verseny, amit szerintem a legbátrabban egy fiatal szőke srác adott elő - Subb Bas Monstertől: a 4 ütem című számot adta elő. A legutolsó feladat az volt, hogy ki tud egy fe-

rete macskát hozni a helyszínre. Itt is voltak indulók, de az állatbarátok megnyugtatóra a cicusnak semmi baja nem esett. A díjak csokik, cukrok és ingyen belépők voltak az esti bulira. 16 órakor kezdődött a városházán a diáktanács ülése, amit egy állófogadás követett. Ezután átmentünk az Ifjúsági Házhoz, ahol előkészültünk az este 20 órakor kezdődő bulihoz. Többek véleménye szerint jól sikerült este volt. Mindenkinek szeretnénk megköszönni - aki ott volt az esti bulin - támogatásukat. Az iskolák jó véleményekkel voltak a fordított napról. Ennek egyik legfőbb oka, hogy a diákok - attól függetlenül, hogy nem volt egy szigorúan komoly óra - nem csináltak nagyobb zavargást, vagy rendbontást! Az egész napnak véleményem szerint jó volt a hangulata. Az is igaz, hogy mi, akik a rendezői voltunk ennek a fordított napnak, nem tudtunk a következő napra tanulni, de mégis másnap mindenki iskolákba ment, a már jól megszokott tanórákra. Éreztük, hogy ha csak egy napig is, de sikeresen kézben tartottuk Kalocsa városát. Reméljük, hogy egy hagyományt elindítottunk városunkban, a viszonylag egyhangú, szürke iskolanapok között, s örömmel írhatom, hogy ebben a Hunyadi Kollégiumnak is nagy szerepe volt.

Tóth Csaba

*Hunyadi János Középiskolai Kollégium
Diák Önkormányzati elnöke,
egyben a városi GY.I.Ö.K. segítő*

NYÁRI TÁBOR

AZ idén az Országos Kollégiumi Diáktalálkozónak a tiszaujvárosi Eötvös József Kollégium adott otthont. Fuchsné Hattinger Zsuzsannának, a Diákszövetség alapítójának köszönhetjük, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan az idén is jól éreztük magunkat ebben a táborban.

Ismét volt csillagtúra, strandolás, kirándulás (Miskolcra, Lillafüredre), vetélkedők, egyéb sportprogramok. A hagyományoknak megfelelően ismét megválasztásra került a Diákszövetség vezetősége.

A táborban nagyon jól éreztem magam, sok új ismerőst szereztem (főleg a lányok körében). Véleményem szerint a táborban szerzett - diákönkormányzattal, közösségi munkával, hagyományokkal kapcsolatos - információkat a saját kollégiumomban is jól tudom majd hasznosítani.

Szükség van erre ezen a területen azért is, hogy a többi kollégium életéről mi diákok is tudjunk valamit, mert csak így lehet realisabb véleményünk arról, hogy "otthon" hogyan mennek a dolgok.

Köszönöm a szervezőknek, hogy élményekben gazdag programot állítottak.

Czere Krisztián, Kalocsáról